

İKT102 İKTİSADA GİRİŞ II

Doç. Dr. Yeşim ALİEFENDİOĞLU

Ankara Üniversitesi Uygulamalı Bilimler Fakültesi Gayrimenkul Geliştirme ve Yönetimi Bölümü

INTERNATIONAL VALUATION STANDARDS COUNCIL

DOÇ. DR. YEŞİM ALİEFENDİOĞLU

EKONOMİK İSTİKRAR POLİTİKALARI

- Ekonomilerde yaşanan canlanma ve zirve dönemlerini mutlaka bir resesyon ve dip dönemi izliyordur.
- Bu kriz döneminde 1929 Dünya Ekonomik Krizi'nde yaşandığı gibi, çok şiddetli olmasa bile, birçok kişi işsiz kaldığından dolayı, hükümetlerin bu ekonomik dalgalanmaların yoğunluğunu azaltmak için ekonomiye müdahalelerde bulunması görüşü özellikle J.M. Keynes'ten bu yana geniş kabul görmüştür.
- Diğer yandan milli gelir ve istihdamdaki iniş çıkışlar yanında, aynı zamanda aşırı fiyat dalgalanmalarının önüne geçebilmek için para ve maliye politikaları izlenmektedir.
- 1929 Dünya Ekonomik krizinden sonra, Keynesyen görüşle birlikte itibar bulunan maliye politikası 1945-70 yılları arasında başarıyla uygulanmıştır.
- Bu yıllarda ekonomideki istikrarın hükümetlerin izleyecekleri vergi ve harcama politikalarıyla sağlanacağı görüşünün büyük kabul görmesine karşın, 1970'lerden sonra ortaya çıkan stagflasyon krizinin aşılmasında maliye politikasını tamamlayan hatta tamamlamaktan öte bu politikaya alternatif olabilecek görüşler öne sürülmüştür.

Kaynak: (Dinler Z., 2016) İktisada Giriş

EKONOMİK İSTİKRAR POLİTİKALARI

- **BÜTÇE:**
- Bütçe devletin belirli bir dönemde -genellikle bir yıl- toplayacağı gelirlerin ve yapacağı harcamaların yer aldığı bir belgedir.
- Aynı zamanda hükümet, bütçe ile yapacağı harcamalar ve toplayacağı gelirle ilgili yasama organından yetki alır.
- Bir yandan bütçe harcamalarının miktar ve bileşimleri, öte yandan bütçenin harcama ve gelirleri ile ilişkili olması nedeniyle bütçe açığı ya da fazlası, maliye politikasının araçlarını oluşturmaktadır.

Kaynak: (Dinler Z., 2016) İktisada Giriş

EKONOMİK İSTİKRAR POLİTİKALARI

- **Bütçe Giderleri:**
- Bütçe giderleri içinde en büyük payı sırasıyla cari harcamalar, yatırım harcamaları ve transfer harcamaları oluşturmaktadır.
- 2016 yılı faiz dışı bütçe giderleri içinde, personel giderlerinin payı % 25,2 olarak tahmin edilmiştir.
- Bu da devlet bütçesinin dörtte birinin, kamuda çalışan personellere gittiğini göstermektedir.
- Diğer yandan faiz ödemeleri 2015 yılında net bütçe gelirlerinin % 11,7'si kadar tahmin edilmiştir.

EKONOMİK İSTİKRAR POLİTİKALARI

- **Klasik İktisatçıların Denk Bütçe Görüşü**
- Devlet bütçesinin tıpkı aile bütçesi gibi denk olması görüşü, Klasik iktisatçılar tarafından savunulmuş ve 1929 Büyük Ekonomik Krizi'ne kadar kabul görmüştür.
- Klasiklere göre, devlet bütçesinin açık vermesi halinde, bu açık borçlanmayla kapatılırsa, borçlar yıllarla birlikte artacak ve durum, borç alacak kimse kalmayana kadar devam ederek, devleti iflasa sürükleyecektir.
- Eğer bütçe açıkları para arzının artırılması yoluyla kapatılıyorsa, bu uygulama da enflasyona neden olacaktır.
- Öte yandan Klasikler bütçe fazlalarını da bütçe açıkları gibi arzulanmayan bir durum olarak nitelendirmişlerdir.
- Bütçenin fazla vermesi halinde, hükümetler rahat hareket edecek, bazı transfer harcamalarını ve kamu görevlilerinin maaşlarını artıracaklardır.
- Bu savurganlık bütçe giderlerinin yetersiz olduğu dönemlerde, bütçe açığının ortaya çıkmasına neden olacaktır.

Kaynak: (Dinler Z., 2016) İktisada Giriş

EKONOMİK İSTİKRAR POLİTİKALARI

- **Resesyona Mücadele Maliye Politikası**
- Ekonomide durgunluk ve dolayısıyla işsizliğin yaşandığı bir resesyon hali, Şekil 46.1 ve Şekil 46.2'de görülmektedir.
- Her iki şekilde de ekonomi kısa dönem toplam arz (KDTA1) ile toplam talebin (TT) kesiştiği D1 noktasında dengededir ve Y1Yt kadar resesyonist açık söz konusudur.
- Ekonominin resesyondan çıkması ve milli gelirin tam istihdam milli gelir düzeyine erişebilmesi için ya toplam arzın artırılması ya da toplam talebin artırılması gerekir.

Kaynak: (Dinler Z., 2016) İktisada Giriş